

Plan van aanpak

Inwonerspeiling Burgerparticipatie

Gemeente Lansingerland
18 mei 2021

1 Inleiding

De gemeente Lansingerland wil inwoners en andere belanghebbenden graag betrekken bij het ontwikkelen en uitvoeren van plannen en projecten en het maken van nieuw beleid. Om te achterhalen wat inwoners bij burgerparticipatie belangrijk vinden wil de gemeente Lansingerland graag een onderzoek in de vorm van een inwonerspeiling uitvoeren. Deze input gebruiken we bij het opstellen van de nieuwe Nota Burgerparticipatie. Hiermee zorgen we ervoor dat meer inwoners of andere belanghebbenden op een voor hen prettige manier in de toekomst met ons meedenken, meepraten, meewerken of meebepalen.

2 Aanpak van het project

Vragenlijst

In de vragenlijst stellen we inwoners vragen over burgerparticipatie. Dit doen we aan de hand van vier blokken van vragen:

- Het eerste blok vragen gaat over wat de gemeente nu al doet aan burgerparticipatie, hoe inwoners dit waarderen en of inwoners zelf al ervaringen hebben met burgerparticipatie.
- In het tweede blok gaan de vragen over wanneer inwoners willen meedenken over onderwerpen.
- De vragen in het derde blok gaan over de manier waarop burgerparticipatie vorm kan krijgen.
- In het laatste blok stellen we vragen over eigen initiatieven van inwoners.

2.1 Varianten om inwoners deel te laten nemen

Er zijn een aantal varianten mogelijk om het onderzoek uit te voeren:

Variant 1: inzet burgerpanel + 'open' link

Bij de eerste variant worden inwoners die lid zijn van het burgerpanel benaderd. Daarnaast wordt er een zogenaamde 'open link' van het onderzoek aangemaakt: dit is een versie van de vragenlijst die door alle inwoners ingevuld kan worden. De gemeente kan daardoor ook inwoners die geen lid zijn van het panel betrekken bij het onderzoek. Manieren waarop deze link verspreid kan worden zijn:

- Via de gemeentelijke communicatiekanalen (nieuwsbrief, website, via social media met advertentiebudget).
- Een artikel met verwijzing in een lokale krant op te nemen.
- Vertegenwoordigers van wijkverenigingen/bewonersverenigingen aanschrijven met de vraag of zij de vragenlijst via hun eigen kanalen willen delen.

Het uitzetten van de peiling in het Burgerpanel geeft al een betrouwbaar statistisch resultaat. Het panel bestaat uit ongeveer 1.500 panelleden en gemiddeld vullen per peiling ongeveer 700 panelleden de vragenlijst in.

Variant 2: inzet burgerpanel, 'open' link en versturen brief naar 5.000 huishoudens

Over het algemeen is het panel geschikt om onderzoeken over uiteenlopende onderwerpen uit te voeren. De omvang en samenstelling van het panel zijn voldoende om uitspraken over Lansingerland te kunnen doen. Bij het onderwerp van deze peiling is het mogelijk dat door alleen het panel te gebruiken voor de dataverzameling, dit tot een oververtegenwoordiging van betrokken inwoners leidt: deze inwoners zijn naar verwachting vaker lid van het panel. Bij andere onderwerpen zal dit selectie-effect in veel mindere mate spelen.

Daarom raden wij aan om inwoners ook via een brief te benaderen. Op deze manier is de kans groter dat inwoners die minder betrokken zijn bij de gemeente ook deelnemen aan het onderzoek. Bij een aselechte steekproef van inwoners in Lansingerland zal dit minder spelen. Ons voorstel is om 5.000 huishoudens (van 18 jaar en ouder) verspreid over de drie grote kernen in de gemeente Lansingerland te benaderen voor het onderzoek. Op basis van een verwacht responspercentage van 15% zullen 750 inwoners via de brief deelnemen aan het onderzoek. Dit is een voldoende aanvulling om voor de gehele gemeente uitspraken te kunnen doen. Voor een goed overzicht naar kern (Bleiswijk, Berkel en Rodenrijs en Bergschenhoek) zijn 250 deelnames per kern nodig. Uitgaande van een responspercentage van 15% (wat gemiddeld is bij het aanschrijven van inwoners met een brief) stellen we voor om 5.000 inwoners aan te schrijven.¹

Het aanschrijven van inwoners per brief brengt wel extra kosten en een grotere doorlooptijd met zich mee. In paragrafen 3 en 4 wordt hier verder op ingegaan.

Variant 3: inzet burgerpanel, 'open link' en versturen brief naar alle huishoudens in Lansingerland

Naast het benaderen van een deel van de huishoudens van Lansingerland (via een steekproef) is het mogelijk om elk huishouden (ongeveer 24.000) een uitnodiging voor het onderzoek te sturen. Om een goed beeld te geven hoe inwoners in Lansingerland over burgerparticipatie denken is het niet nodig om alle huishoudens aan te schrijven: met een voldoende ruime steekproef kan er een representatief beeld worden gegeven van de meningen en opvattingen van inwoners en het draagvlak voor plannen.

Echter, vanuit het oogpunt van participatie kan het wel meerwaarde bieden om alle huishoudens aan te schrijven. De inwonerspeiling wordt in dat geval niet alleen ingezet als onderzoeksinstrument (het bieden van een representatief inzicht in opinies en gedragingen) maar ook als participatie-instrument (inwoners betrekken bij plannen of beleid, inwoners activeren of betrokkenheid of draagvlak voor plannen te creëren).

Uitnodiging

Indien gekozen wordt voor variant 2 of 3, ontvangen inwoners (in de steekproef) een uitnodigingsbrief. Daarin komt het volgende aan de orde:

- korte beschrijving van het doel van het onderzoek en het belang van deelname
- een unieke, persoonlijke inlogcode en een verwijzing naar de online vragenlijst (bv. www.startvragenlijst.nl/lansingerland)

¹ Voor een goed beeld voor de gehele gemeente is het aanschrijven van 2.750 huishoudens ook voldoende. Om ook uitspraken per kern te kunnen doen raden wij een grotere steekproef, van 5000 huishoudens, aan.

- de termijn waarbinnen men de vragenlijst kan invullen
- contactgegevens van de helpdesk van I&O Research

Uitvoering enquête

- Nadat de vragenlijst definitief is vastgesteld, programmeren wij deze voor online toepassing.
- De geprogrammeerde vragenlijst zullen we in eerste instantie zelf testen. Na de interne test ontvangt de gemeente van ons een testlink in de uiteindelijke weergave waarin ook respondenten de vragenlijst zullen zien. Wij verwerken eventuele aanpassingen die naar aanleiding van dit testen naar voren komen.
- De vormgeving van de vragenlijst is in de 'look and feel' van de gemeente Lansingerland, maar draait op onze servers en vormt dus geen belasting voor het netwerk van de gemeente.
- Wij drukken en verzenden de uitnodigingsbrieven. Hiervoor maken we afspraken over de levering van de benodigde enveloppen, beschikbaarheid van sjablonen en/of briefpapier.
- In de correspondentie over de enquête vermelden wij het e-mailadres en telefoonnummers van onze helpdesk (zie hieronder)
- Kort voor het versturen van de brieven, gaat de vragenlijst online.
- Bewoners die niet in staan zijn om de vragenlijst digitaal in te vullen, kunnen een papieren versie van de vragenlijst aanvragen bij I&O Research. Dit noemen we in alle communicatie-uitingen over de peiling.

Kenmerken van de online vragenlijst:

- de vragenlijst bevat een korte, duidelijke invulinstructie;
- de vragenlijst is compatible met verschillende internetbrowsers en versies (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox, Safari);
- de vragenlijst is op verschillende devices in te vullen, waaronder laptop, tablet en smartphone
- we definiëren bandbreedtes bij vragen over aantallen, om invullen van extreme waarden te voorkomen;

Helpdesk

Tijdens de veldwerkperiode is een helpdesk zowel telefonisch, per mail als via Whatsapp bereikbaar voor de respondenten. Alle e-mails worden dezelfde werkdag afgehandeld. Mails die in het weekend binnenkomen, beantwoorden we maandag voor 12.00 uur. Het gratis 0800-nummer is op werkdagen tot 21.30 uur bereikbaar. Daarnaast is er een antwoordapparaat waarop de respondent zijn/haar vraag kan inspreken. Wij bellen dan de volgende werkdag terug.

Rappel (optie)

Het is mogelijk om naast een uitnodigingsbrief ook een herinneringsbrief te sturen. Inwoners die nog niet hebben deelgenomen krijgen na een aantal weken een herinneringsbrief met de vraag of ze dit alsnog zouden willen doen. Op deze manier wordt de respons verhoogd. Net als bij de uitnodigingsbrief verzorgen wij het drukken en verzenden.

Aanleveren bestand doelgroep (optie, varianten 2 & 3)

We gaan er van uit dat de gemeente Lansingerland een bestand kan aanleveren vanuit de gemeentelijke bevolkingsregistratie. Wij sturen de gemeente hiervoor ook een instructie.

Het bestand kan via een beveiligde omgeving geüpload worden. Wij zullen het steekproefbestand verrijken met unieke inlogcodes voor de online enquête. Voor het werken met de persoonsgegevens stellen we met de gemeente een verwerkersovereenkomst op. Vlak voor wij de brieven gaan versturen vragen wij bij de gemeente of er nog tussentijdse mutaties zijn geweest om te voorkomen dat wij een brief sturen naar een reeds overleden inwoner.

Analyse en rapportage

Nadat het veldwerk is afgerond analyseren we de uitkomsten en beschrijven we de resultaten in een overzichtelijke rapportage. Hierbij kijken we niet alleen naar verschillen naar bijvoorbeeld leeftijd of kern, maar besteden we bijvoorbeeld ook aandacht aan uitkomsten van inwoners die nooit mee hebben gedacht en inwoners die dat wel hebben gedaan. Daarnaast krijgt de gemeente de beschikking over de contactgegevens van de personen die in het verdere traject willen participeren. Tenslotte presenteren we de uitkomsten aan de gemeenteraad van Lansingerland.

3 Planning en samenwerking

De planning is erop gericht om in juni de enquêtes te verspreiden. De veldwerkfase duurt twee weken. De verwerking, analyse en rapportage valt in de maand juli. De planning biedt de nodige flexibiliteit. Bij opdrachtverlening, maken we in overleg met de gemeente een gedetailleerd draaiboek waarbij per week wordt aangegeven welke werkzaamheden verricht worden en welke taakverdeling daarbij geldt.

Variant 1: inzet burgerpanel + 'open link' website gemeente

In de variant waarbij we gebruikmaken van het burgerpanel en de 'open link' op de gemeentelijke website kunnen we het onderzoek eind juli afronden. De totale doorlooptijd is zo'n 6 weken. In het planningsschema ziet u wie voor welke stap verantwoordelijk is.

	activiteit	Week	Wie
Vorbereiding	Opdrachtverstrekking	23	Gemeente Lansingerland
	Vaststellen en programmeren vragenlijst	24	Gemeente Lansingerland / I&O Research
Uitvoeren enquête	Dataverzameling	25 - 26	I&O Research
	Publiciteit/ verspreiden onderzoek via gemeentelijke en andere kanalen	25	Gemeente Lansingerland
	Afsluiten veldwerk	27	I&O Research
Rapportage	Opstellen conceptrapportage	28 - 29	I&O Research
	presentatie	n.t.b.	Gemeente Lansingerland / I&O Research
	opleveren definitieve rapportage		Research I&O Research

Variant 2 & 3: inzet burgerpanel, 'open link' en versturen brieven

De doorlooptijd bij het (ook) benaderen van inwoners per brief is wat langer en naar verwachting zijn de resultaten dan begin augustus beschikbaar. Hierbij is het raadzaam om het veldwerk van het onderzoek vóór de zomervakantie te starten², zodat dit geen impact op de respons heeft.

	activiteit	Week	Wie
Vorbereiding	Opdrachtverstrekking	23	Gemeente Lansingerland
	Vaststellen en programmeren vragenlijst	24	Gemeente Lansingerland / I&O Research
	Drukken brieven, aanleveren adressenbestand	25	Gemeente Lansingerland / I&O Research
Uitvoeren enquête	Dataverzameling: Inzetten burgerpanel en verzenden brieven	26 - 27	I&O Research
	Helpdesk		I&O Research
	Publiciteit/ verspreiden onderzoek via gemeentelijke kanalen	26	Gemeente Lansingerland
Rapportage	Afsluiten veldwerk	28	I&O Research
	Opstellen conceptrapportage	29 -30	I&O Research
	presentatie opleveren definitieve rapportage	n.t.b.	Gemeente Lansingerland / I&O Research I&O Research

² De zomervakantie in regio midden start in de week van 19 juli

Bijlage 1. Kostenspecificatie

Variant 1: inzet burgerpanel + 'open link' op website gemeente

De eerste variant van het onderzoek kunnen we voor € 6.145 (exclusief BTW) uitvoeren. Dit is inclusief het verzorgen van een presentatie en het gebruik van een open link.

Kostenspecificatie

Omschrijving	Kosten
Uitvoeren peiling in het burgerpanel	€ 2.905
Aanmaken en verwerken van open link	€ 250
Analyse en rapportage	€ 1.380
Projectmanagement	€ 690
Presentatie	€ 920
Totaal (exclusief BTW)	€ 6.145

Variant 2: inzet burgerpanel, 'open link' en versturen brief naar 5.000 huishoudens

De tweede variant van het onderzoek kunnen we voor € 11.170 (exclusief BTW) uitvoeren. Dit is op basis van het aanschrijven van 5.000 huishoudens in Lansingerland (en exclusief opties zoals het versturen van een herinneringsbrief).

Kostenspecificatie

	data specialist € 115	onderzoeker € 115	overig	
Vorbereiding				
Advies brieftekst en vragenlijst		4		€ 460
Programmeren webvragenlijst (incl. lay-out, routing, testen en afstemmen)	6	2		€ 690
Bewerken steekproef	4			€ 460
Uitvoering enquête				
verzenden 5.000 brieven, uitnodigen panel en 'open link'	4	2	€ 4.500	€ 5.190
responsmonitoring en helpdesk	3	3		€ 690
Analyse en rapportage				
Weging en analyse	6			€ 690
Opstellen rapportage		12		€ 1.380
Projectmanagement		6		€ 690
presentatie			€ 920	€ 920
Totaal	24	28		€ 11.170
Optie: verzenden 4.250 rappelbrieven			€ 3.800	

Variant 3: inzet burgerpanel, 'open link' en brief naar alle huishoudens

De derde variant van het onderzoek kunnen we voor € 25.480 (exclusief BTW) uitvoeren. Dit is op basis van het aanschrijven van 24.000 huishoudens in Lansingerland (en exclusief opties zoals het versturen van een herinneringsbrief).

Kostenspecificatie

	data specialist € 115	onderzoeker € 115	overig	
Vorbereiding				
Advies brieftekst en vragenlijst		4		€ 460
Programmeren webvragenlijst (incl. lay-out, routing, testen en afstemmen)	6	2		€ 690
Bewerken steekproef	4			€ 460
Uitvoering enquête				
verzenden 24.000 brieven, uitnodigen panel en 'open link'	4	2	€ 19.500	€ 19.500
responsmonitoring en helpdesk	4	2		€ 690
Analyse en rapportage				
Weging en analyse	6			€ 690
Opstellen rapportage		12		€ 1.380
Projectmanagement		6		€ 690
presentatie			€ 920	€ 920
Totaal				€25.480
Optie: verzenden 20.500 rappelbrieven				€ 18.000

Bijlage 2. I&O Research – Beter onderbouwde beslissingen

I&O Research is een **maatschappelijk betrokken** onderzoeksbureau. Wij werken voor **overheid en non-profitorganisaties**. In de overheidssector is I&O Research het **grootste onderzoeksbureau van Nederland**, gerekend in omzet en aantal werknemers (volgens de Marktonderzoek Associatie, MOA 2020). Het is onze **missie** bij te dragen aan beter onderbouwde beslissingen van onze klanten door onderzoek en advies. De overheid en andere publieke organisaties willen Nederland beter, mooier, gezonder, welvarender en duurzamer maken. Dat willen wij ook. Met onze betrouwbare en onafhankelijke onderzoeken en aanvullend advies helpen we onze opdrachtgevers beter onderbouwde beslissingen te nemen. Daarbij staan proactiviteit, informatieveiligheid en transparantie altijd voorop.

Onze opdrachtgevers:

- Rijksoverheid
- Gemeenten
- Provincies
- Uitvoeringsorganisaties/ZBO's
- NGO's / Goede doelen organisaties
- Rekenkamers
- Planbureaus
- Universiteiten/kennisinstituten
- Vervoerbedrijven / infra
- GGD's
- Media
- Retail

Onze expertisegebieden:

- Economie & Ruimte
- Burger & Bestuur
- Verkeer & Vervoer
- Werk, Zorg en Jongeren
- Kennis & Wetenschap
- Opinie & Politiek

I&O Research is een full service onderzoeksbureau. Wij doen klant- en medewerkersonderzoek, draagvlakonderzoek, kwalitatief onderzoek en kwantitatieve analyses, prognoses, datascience, beleidsmonitoring en evaluatieonderzoek. U kunt ons inschakelen voor complete onderzoeksprojecten en advisering daarover of alleen voor de uitvoering van de dataverzameling. Voor tijdelijke opdrachten voor onderzoekers en dataspecialisten hebben we een detacheringsconsulent in huis.

Kwaliteitsstandaarden

I&O Research mag drie internationaal erkende kwaliteitsstandaarden voeren: ISO 9001 voor de bedrijfsvoering, ISO 20252 voor beheersing van het proces van onderzoek en panelbeheer en ISO 27001 voor informatiebeveiliging. I&O Research is lid van de Marktonderzoek Associatie (MOA), de Keurmerkgroep van MOA en de Vereniging van Beleidsonderzoekbureaus (VBO). Wij onderschrijven de internationale ICC/ESOMAR gedragscode voor markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. Daarnaast onderschrijven wij de Integriteitscode voor Statistisch en Analytics Onderzoek van MOA/VBO/VSO. Wij werken volgens de Gouden Standaard van het CBS. De Gouden Standaard is een uniek ijkingsinstrument voor nationale en regionale steekproeven en zorgt voor betere aansluiting bij de overige Europese landen die gebruik maken van vergelijkbare data in hun land.

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KvK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl
KvK-nummer 08198802